

Sisällys

Hallitus 2023

Kutsu kevätkokoukseen

Toimintakertomus 2022

Toimintasuunnitelma 2023

Ketosirkka-hanke esittäytyy

Virhon Helmi-hanke esittäytyy

Retkiohjelma 2023

Hallituksen yhteystiedot 2023

Puheenjohtaja

Esa Lehtinen

esa.lehtinen(at)virho.fi

Kirjastopolku 5 B 13, 08500 Lohja

p. 040 532 8830

Sihteeri

Hannele Ilomäki-Piirilä

hannele.ilomakipiirila(at)gmail.com

Suittiantie 994, 08500 Lohja

p. 050 592 4950

Muut jäsenet

Jenna Kotilehto

jenna.kotilehto(at)gmail.com

Pauli Maaheimo

pauli.maaheimo(at)gmail.com

Koski, 09520 Millolla

p. 0400 172 566, 019 333 112

Risto Murto

risto.murto(at)dnainternet.net

p. 044 201 6070

Marja-Leena Nikander

antero.nikander(at)dnainternet.net

Metsäkorventie 19 B 8, 08500 Lohja

p. 044 284 6550

Marjo Ojala

marjo.h.ojala(at)gmail.com

Katriina Veijola

katriina.veijola(at)gmail.com

Järventaustantie 26 B, 08450 Lohja

p. 050 910 8270

Varapuheenjohtaja

Jessica Haapkylä

jessa(at)yahoo.fr

Nykolintie 43, 03100 Nummela

p. 045 899 1222

Taloudenhoitaja

Minna Laurentz

minna.laurentz(at)gmail.com

Asemakatu 5-7 C 25, 08100 Lohja

p. 045 650 6406

Sähköpostilista

Osa jäsenistä on jo yhdistyksemme sähköpostilistalla. Pääset listalle ilmoittamalla sähköpostiosoitteesi Minna Laurentzille, ja saat jatkossa enemmän tietoa toiminnastamme ja tapahtumista.

Yhdistyksen kotisivut

<http://www.sll.fi/lohja>

Yhdistyksen Facebook-sivut

[Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry](#)

Jäsenkirje 1/2023

Kirjoittajat: Esa Lehtinen, Risto Murto ja Marja-Leena Nikander. Taitto ja kannen kuva: Jenna Kotilehto.

Kokouskutsu

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidetään **torstaina 23. maaliskuuta 2023 klo 19.00** alkaen Lohjan pääkirjaston Järnefeltinsalissa (os. Karstuntie 3).

Ennen varsinaista kokousta Lohjan kaupungin ympäristöpäällikkö **Jarkko Koskela** ja ympäristösuunnittelija **Laura Ahopelto** kertovat kaupungin ajankohtaisista luontoasioista klo 18.00. Tervetuloa!

Esityslista

1. Kokouksen avaus
 2. Kokouksen puheenjohtajan, sihteerin, kahden pöytäkirjantarkastajan ja kahden ääntenlaskijan valinta
 3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
 4. Kokouksen esityslistan hyväksyminen
 5. Vuoden 2022 toimintakertomuksen käsittely ja vahvistaminen
 6. Vuoden 2022 tilinpäätöksen vahvistaminen ja toiminnantarkastajan lausunnon esittäminen
 7. Vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle ja muille tilivelvollisille
 8. Neljän piirikokousedustajan valinta
 9. Kokouksen päättäminen
-

Luonnos toimintakertomukseksi (19.2.2023)

Toimintakertomus vuodelta 2022

Yleistä

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry toimii Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistyksenä edistäen vapaaehtoista ympäristön- ja luonnonsuojelutyötä sekä kestäväen kehityksen ja luonnon monimuotoisuuden toteuttamista Lohjalla. Yhdistyksessä oli vuoden lopulla 241 jäsentä.

Yhdistyksen hallitukseen kuuluivat **Esa Lehtinen** (puheenjohtaja), **Jessica Haapkylä** (vara-puheenjohtaja), **Hannele Ilomäki-Piirilä** (sihteeri), **Minna Laurentz** (taloudenhoitaja), **Pauli Maaheimo**, **Risto Murto**, **Marja-Leena Nikander**, **Marjo Ojala** ja **Katriina Veijola**.

Toiminta

Covid-pandemian vuoksi toimintamme oli edelleen pääosin sähköisissä tiedotusvälineissä

tapahtuvaa eikä isompia yleisötapahtumia voitu järjestää. Luontoretket saatiin kuitenkin pidettyä ja Porlan järviluontoseikkailu järjestettyä.

Ympäristön- ja luonnonsuojelu

Vuotta 2022 vietettiin liitossa ja paikallisyhdistyksissä vesiensuojelun, ilmastonsuojelun, turpeen ja metsien teemoilla, sekä liiton että Uudenmaan piirin avustamana.

Lukuisat kaavalausunnot ja -mielipiteet sekä lehtikirjoitukset *Länsi-Uusimaa* -lehteen kuvasivat hyvin vuoden toimintaamme ja sen painopisteitä. Otimme kantaa lausunnoilla mm. Tunnin junan suunnitelmiin, Karnaistenkorven luontopolkuverkoston ja muiden rakenteiden toteutukseen, ja valitimme asiasta myös hallinto-oikeuteen asti. Päivärinteen (ranta-)asema-kaavan nähtävillä olosta ja muutosehdotuksesta annoimme lausunnon kaupungille ja kaa-vakonsultille. Annoimme kaupungille lausunnon myös Hiidensalmen asemakaavamuutoksesta ja muistutuksen Kässäntien tiesuunnitelmasta. *Länsi-Uusimaa* -lehteen kirjoitimme mielipiteitämmä mm. Karnaistenkorpeen liittyen. Saimme yhdessä Hakin kanssa lykättyä Harjulle suunniteltuja hakkuita, koska niissä ei ollut otettu riittävästi huomioon alueen luontoarvoja ja linnustoa. Vaikuttaminen siis kannattaa.

Yhdistyksemme on mukana Helmi-elinympäristöohjelmaan kuuluvassa Uudenmaan piirin Ketosirkka – luonnon monimuotoisuushankkeessa, jossa vastaamme talkoiden järjestelyistä Maksjoen niityllä ja Kokkilan kedolla.

Vuoden aikana Lohjalle perustettiin 6 kpl uusia yksityismaiden luonnonsuojelualueita. Lisäksi teimme Helsingin kaupungille rauhoitusesitykset Karkalinniemen Outamon alueiden Helsingin kaupungin omista arvokkaista luontokohteista.

Retket

Kaikille avoimia retkiä ja ketojen hoitotalkoita järjestettiin toimintasuunnitelman mukaisesti kaikkiaan 9 kpl. Ympäristöyhdistyksen retkille osallistui yhteensä n. 60 henkilöä. Ennen juhannusta, toukokuussa oli metsäkävely Lempoosuolle suunnitellun asuinalueen ja juna-aseman seudulle. Kesäkuussa luonnonkukkien päivänä tutustuttiin mm. mäkitervakkoon Kaijolaan ja Ristolakian kallioalueella. Lisäksi kitettiin jättipalsamia Virkkalan Tuusanrannassa. Heinäkuussa kunnostettiin talkoilla Kokkilan ja Maksjoen ketoja. Elokuussa järjestettiin leppäkoretki Porlaan. Syyskuussa järjestettiin vielä sieniretki Lempolaan ja lokakuussa retkelimme Karjalohjan Harakorpeen.

Tiedotus- ja julkaisutoiminta

Retkistä ja muista tapahtumista tiedotettiin paikallislehdissä, yhdistyksen kotisivuilla, <https://www.sll.fi/lohja>, Facebook-sivuillamme ([Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry](#)) ja yhdistyksemme sähköpostilistalla. Osaksi tiedotettiin lisäksi *Luonnonsuojelija*-lehdessä, Lohjan kaupungin nettisivuilla, kaupungin julkaisemassa retkiohjelmassa ja Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakki ry:n jäsentiedotteissa.

Lohjan kivikierroshankkeen tulokset ja retkireitit julkaistiin kotisivuillamme ([Lohjan kivikierroshanke](#)). Reitteihin voi tutustua myös Lohjan kaupungin karttapalvelussa ([Ulkoilu ja liikunta, Kivikierros](#)).

Kokoukset

Yhdistyksen hallitus kokoontui vuoden aikana 5 kertaa. Maaliskuussa järjestimme pääkirjastolla kevätkuukokouksemme ja yleisötilaisuuden "Valtameret ja ilmastonmuutos", jossa varapuheenjohtajamme Jessica Haapkylä piti aiheesta esitelmän. Syysvuosikokouksessa loka-kuussa **Kari Järventausta** SLL:n Valkeakosken yhdistyksestä luennoi Lohjan ja Uudenmaan kynäjalavista. Yhdistyksemme edustajat osallistuivat Uudenmaan piirin sääntömääräisiin kokouksiin ja Suomen luonnonsuojeluliiton liittokokoukseen Porissa.

Muu toiminta

Keväällä myönsimme 150 euron stipendin Lohjan Yhteislyseon lukion oppilaalle **Saija Kaar-
lalle** hyvästä suorituksesta biologian ylioppilaskokeessa.

Porlan järviluontoseikkailu -tapahtuma järjestettiin kesäkuussa yhdistysten yhteiskoor-
dinointina. Yhdistyksemme piti vuoden aikana edelleen eri tavoin vahvasti esillä Porlaa ja
sen kehittämistä.

Talous

Tulomme muodostuivat lähinnä jäsenmaksuista. Ykkösakselilta saimme avustusta Lohjan ki-
vikierros -hankkeeseemme. Maksatus saatiin onnistuneesti maaliinsa loppuvuodesta.

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry (5.10.2022)

Toimintasuunnitelma vuodelle 2023

1. Yleistä

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry toimii Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistyk-
senä edistäen vapaaehtoista ympäristön- ja luonnonsuojelutyötä sekä kestävän kehityksen
ja luonnon monimuotoisuuden toteuttamista Lohjalla.

2. Varsinainen toiminta

2.1. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

Yhdistys seuraa toimialueen ympäristöä koskevia hankkeita ja antaa tarvittaessa näihin liit-
tyviä lausuntoja viranomaisille. Tällaisia hankkeita ovat mm. Lohjan kaupungin keskustojen
suunnittelu, tie- ja markethankkeet sekä muut infrastruktuurihankkeet, seudun jätehuolto-
suunnittelu ja Lohjanjärven ranta-alueiden käyttö. Hallitus nimeää tarvittaessa maankäyttöä
ja kaavoitusta seuraavan työryhmän ja sen jaostoksi rakennetun ympäristönsuojeluryhmän.
Osallistutaan Suomen luonnonsuojeluliiton teemavuoden tapahtumiin ja kampanjoihin, ku-
ten esim. kaivosteemavuoteen sekä luontokadon pysäyttämiseen ja muihin luonnonsuojelu-
järjestön tempauksiin ja tapahtumiin. Luontoon ja ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa
ollaan yhteistyössä muiden järjestöjen sekä kunnan ympäristöviranomaisen ja virkamiesten

kanssa. Yhdistys jatkaa Kokkilan ja Maksjoen kummiketojen hoitoa yhteistyössä paikallisten asukkaiden ja piirin Helmi-hankkeen kanssa.

2.2. Kierrätys

Yhdistys osallistuu kierrätyskeskuksen vapaaehtoistyövuoroihin. Huhtikuussa osallistutaan liiton mahdolliseen valtakunnalliseen nuukuusviikkoon, jonka teema v. 2023 todennäköisesti liittyy kohtuutalouteen eli luonnonvarojen kestävään kulutukseen ja käyttöön.

2.3. Tiedotus- ja julkaisutoiminta

Yhdistys lähettää jäsenilleen jäsenkirjeen alkuvuodesta ja tarvittaessa myös syksyllä. Näissä kerrotaan retkistä ja muista tulevista tapahtumista. Lisäksi toiminnasta tiedotetaan toiminta-alueen paikallislehdissä. Retkistä tiedotetaan myös Lohjan lintutieteellinen yhdistys Hakin jäsentiedotteissa, Lohjan kaupungin julkaisemassa retkiohjelmassa, www.visitlohja.fi-sivustolla sekä yhdistyksen omilla nettisivuilla, <https://www.sl.fi/lohja>, ja Facebook-sivuilla ([Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry](https://www.facebook.com/lohjanseudunymparistoyhdistys)). Lisäksi yhdistyksellämme on käytössä sähköpostijakelulistalla jäsentiedottamiseen. Toivommekin jäseniltä yhteydenottoa, mikäli sähköpostiosoite muuttuu.

2.4. Kokoukset

Yhdistyksen kevätkokous järjestetään yleensä helmikuussa ja syyskokous lokakuussa. Virallisten asioiden lisäksi näissä kokouksissa nähdään kuvaesityksiä tai kuullaan esitelmiä. Yhdistyksen hallitus kokoontuu yleensä kerran kuussa, ei kuitenkaan kesä- ja heinäkuussa.

2.5. Retket

Yhdistys järjestää opastettuja yleisöretkiä. Osa retkistä suunnitellaan yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa. Retkiä tehdään alueille, joiden luontoa uhkaavat erilaiset ympäristöä vahingoittavat hankkeet, tai jotka ovat luonnonkauniita ja kiinnostavia. Lisäksi järjestetään tempauksia, joissa ihmisiä kannustetaan ulkoilemaan mm. Porlassa.

2.6. Muu toiminta

Keväällä yhdistys luovuttaa stipendin Lohjan lukion ylioppilaalle. Alkuvuodesta yhdistys järjestää perinteisen Lohjan luontokuvaillan ja elokuussa osallistutaan Omenakarnevaaleille. Lisäksi yhdistys jakaa vuosittain ympäristöasioissa eri tavoin ansioituneelle henkilölle tai yhteisölle ympäristöpalkinnon. Yhdistys järjestää myös yleisötilaisuuksia ajankohtaisista aiheista, kuten esim. vaalipaneelit, biotalous, Porla, Puu-Anttila ja kaava-asiat sekä muu rakennusten suojelu. Lasten luontokerhotoiminta jatkuu, mikäli vain vetäjä löydetään ja hankkeelle saadaan taas rahoitusta. Ollaan mukana Porlan perheille suunnatun luontoseikkailutaapahtuman järjestämisessä.

3. Talous

Yhdistyksen tulot koostuvat pääosin jäsenmaksuista sekä projekteihin anotuista avustuksista.

Ketosirkka

Luonnon monimuotoisuushanke

Tiesitkö, että yhdistyksemme on mukana luonnonsuojelullisesti hienossa ja laajassa Ketosirkka – luonnon monimuotoisuushankkeessa vuosina 2022–2023?

Hanketta hallinnoi Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri. Hankkeen yhteistyökumppanit ovat Uudenmaan ELY-keskus, Hangon, Raaseporin ja Lohjan kaupungit sekä Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry, jotka vastaavat myös hankkeen rahoituksesta.

Hankkeen kaksivuotinen budjetti on hieman yli 735 000 €, johon saadaan ELY-keskuksen myöntämää Helmi-elinympäristöohjelman tukea noin 90,2% hankkeen kokonaiskustannuksista. Se on huikea tukimäärä, siis ilmaista rahaa. Nyt voidaan hankkeen tavoitteiden mukaisesti hoitaa kohteita koko niiden laajuudessa ja parantaa hoidon tasoa huolellisemmilla ja täsmällisemmällä hoitotoimilla.

Uudenmaan piirin Ketosirkka-hankkeen tarkoituksena on hoitaa ja kunnostaa erilaisia uhanalaisia perinnebiotooppeja, metsäisiä elinympäristöjä ja rantaluontokohteita vuosina 2022 ja 2023 läntisen Uudenmaan alueella. Hoitokohteita on kaikkiaan 25. Niitä on Lohjalla, Hangossa, Raaseporissa, Hyvinkäällä, Inkoossa ja Siuntiossa.

Tässä kirjoituksessa keskitytään Lohjan kohteiden ensimmäisen vuoden hoitojen toteutukseen. Muista kohteista saa lisätietoa Uudenmaan piirin kotisivuilta (<https://www.sll.fi/uusimaa/helmiketo>) ja Ketosirkka-hankkeen omalta Facebook-sivulta ([Ketosirkka – luonnon monimuotoisuushanke](#)).

Kokkilan kedon vanhinta ja hienointa hoitoaluetta. Kuva: Risto Murto.

Raivuri työssä pahoin umpeenkasvaneella Maksjoen niityllä. Kuva: Risto Murto.

Lohjan kohteiden hoitotoimet vuonna 2022

Iloksemme hoitotoimia tehtiin Lohjalla arvioitua enemmän: henkilötyöpäivinä laskettuna yhteensä peräti 329 päivää! Kokkilan kedolla töitä tehtiin 138 päivää, Maksjoen niityllä 118 päivää, Salmenpellon niityllä 50 päivää ja Yli-Rydön niityllä 22 päivää.

Työtä tehtiin ensin kahden työryhmän voimin. Kesän aikana ryhmät kuitenkin yhdistettiin yhdeksi 4–5 hengen ryhmäksi. Ryhmänohjaajat ja hankekoordinaattori ohjeistivat luonnonhoitajaryhmiä työssä.

Hankkeen työntekijät olivat pääsääntöisesti pitkäaikaistyöttömiä, joille hanke tarjosi mielekästä työntekoa. Ryhmäläiset olivat hyvin innostuneita luonnonhoitotyöstä.

Kenttäkauden päätteeksi hankkeen palautekyselyn mukaan työntekijät kokivat työnsä mielekkääksi ja olivat motivoituneita tekemään hoitotoimia huolella. Suuri osa luonnonhoitajista on ilmaissut halukkuutensa toimia luonnonhoitotöissä

myös tulevana kesänä.

Kokkilan keto

Kaupungin omistama Kokkilan keto on ollut yhdistyksemme kummiketokohde jo yli 20 vuoden ajan. Hoidon taso on vaihdellut vuosittain, ja usein osa alueesta on jäänyt hoitamatta, vaikka apua on saatukin Lohjan Mahis-porukalta ja piirin aikaisemmista Ketosirkka-hankkeista.

Tämän kaksivuotisen Helmi-rahoitus-hankkeen tarkoituksena on hoidon tason nostaminen ja alueen hoito koko laajuudessaan. Kedolla onkin saatu jo ensimmäisenä vuotena enemmän aikaan, kuin hankkeessa arvioitiin.

Lähes koko ketoalue on raivattu, syntyneitä uudisvesakkoja on poistettu ja aluetta on laajennettu sen eteläpäässä poistamalla yhtenäistä harmaalepikkoa ja raivaamalla reunapuustoa. Myös niitettävää niittoaluetta on jo saatu laajennuttua ja niiton tasoa nostettua, kun niittämistä on voitu tehdä pahimmissa paikoissa pariinkin kertaan. Hienoa työtä koko ryhmältä. Tästä on hyvä jatkaa.

Maksjoen niitty

Yksityisomistuksessa oleva Maksjoen niitty on ollut myös yli 20 vuotta yhdistyksemme kummiketokohde. Niitty oli paljon pahemmassa tilassa kuin Kokkilan keto: yli puolet niitystä on jäänyt monena vuotena niittämättä ja raivaamatta tai oikeammin jopa täysin hoitamatta resursien puutteessa. Niitylle oli paikoin ehtinyt kasvaa jo kookastakin uudispuusikoita ja jopa pieniä puita.

Myös Maksjoen niityllä tavoitteena on saada taas koko alue hoidon piiriin ja parantaa hoidon tasoa. Niityn alkuvaiheen hoito keskittyikin pensaston ja pienpuuston raivaukseen. Se vei paljon aikaa, mutta niitty saatiin raivausten osalta verraten hyvään malliin jo ensimmäisenä hoitovuotena. Niitettävää pinta-alaa saatiin myös lisää.

Paikoin ongelmana oli laajat ja tiheät sananjalkakasvustot, joita niitettiin useain kertaan. Eteläpäässä on laaja yhtenäinen työhtängervokasvusto, jonka raivaus saatiin myös alulle. Työhtängervo

on vieraslaji, joka olisi hyvä saada alueelta pois. Se vaatii kuitenkin jopa vuosien työn.

Salmenpellon niitty

Kaupungin omistama Lylyisten Salmenpellon niitty on aivan uusi hoitokohde. Luontotyypin ja lajiston säilymisen kannalta hoidon aloittamisella olikin jo kiire.

Salmenpellon niityllä keskityttiin alueen perusraivaukseen, pensastojen ja puuston poistoon sekä vahojen maahan kaatuneiden erilaisten puuainesten ja risujen poistoon, jotta niitylajistolle saatiin tilaa ja valoa. Lisäksi aloitettiin kallioiden välisten niittymäisten alueiden niittäminen.

Salmenpellon niitty osoittautui jo ensiraivausten jälkeen todella upeaksi ja hienoksi kohteeksi. Lohja onkin jo nyt saanut uuden hienon luontokohteen. Kaiken kaikkiaan positiivinen yllätys. Odotan jo innolla, miten ensimmäinen hoito vaikuttaa niityn lajiston kehittymiseen. Kannattaa tutustua alueeseen.

Yli-Rydön niitty

Entisen Nummi-Pusulän kunnan, sen aivan läntisen pohjoisosan Rydönkylässä sijaitsee yksityisomistuksessa oleva Yli-Rydön niitty. Myös se on meille uusi hoitokohde.

Yli-Rydön niitty on oiva malliesimerkki menneen ajan maalaisidyllistä, joka on säilynyt lähes sellaisenaan meidän päiviimme asti. Vain laiduntavat eläimet puuttuvat. Niityt alkavat aivan maatalan tilakeskuksen piharakennusten vierestä ja jatkuvat kauniina kapeina niittyalueina metsikön sisällä. Todella hieno ja vaikuttava kohde.

Maanomistaja niittää itse koneellisesti tasaisempia niityn osia. Hankkeen luonnonhoitajat auttavat niissä kohteissa, joihin ei koneella pääse tai jotka vaativat tarkempaa täsmähoitoa arvokkaan lajistonsa takia.

Kohteessa tehtiin alkukesällä kasvi- ja lehtijätteen haravointia ja sammalten poistoa, jotta avokkaalle ketolajistolle saatiin lisää kasvutilaa. Kesällä koko sovittu niittoalue niitettiin ja niittojäte vietiin

alueen metsikköön maatumaan. Paikoin alueen ongelmana on myös sananjalkojen liika kasvu, ja siksi niitä siellä käsipelin kuritettiin.

Tilakeskus on asuttu, joten se ei sovelu julkiseksi käyntikohteeksi ilman maanomistajan lupaa.

Yhdistyksemme rooli hankkeessa

Yhdistys on sitoutunut järjestämään hankkeessa kaksi talkoopainotteista yleisötilaisuutta, toisen Kokkilan kedolla ja toisen Maksjoen niityllä.

Yhdistys vastaa tilaisuuksien käytännön toteutuksesta, kuten tiedotteiden laadinnasta, niiden levittämisestä ja yhteyksistä paikallisiin tiedottajiin ja mediaan. Yhdistys huolehtii myös talkoissa tarvittavista työvälineistä ja talkoolaisten kahvituksesta.

Yhdistys on lupautunut esittelemään kohteet ja opastamaan talkoiden käytännön työtehtävissä. Kerromme, mitä hoitotoimia talkoissa tehdään, minkälaisia työvälineitä vaaditaan ja miten niitä käytetään. Esimerkiksi viikatteella niittä-

Talkoolaiset hoitotoimissa Maksjoen niityllä. Kuva: Risto Murto.

misen tekniikka tulee hallita, jotta niittäminen on helpompaa ja työn laatu parempi.

Yleisötilaisuuksien tarkoituksena on nostaa hanketta esille ja tuoda suuren yleisön tietoisuuteen uhanalaisten perinnebiotooppien, niittyjen ja ketojen merkitys luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Tavoitteena on myös innostaa ihmisiä perustamaan ”pörriaisniittyjä” itse omille maille, vaikkapa omakoti-, rivi- tai kerrostalon pihaan. Niityn perustamiseen sopivia alueita voi löytyä myös omalta asuinalueelta kaupungin omistamilta puisto- ja viheralueilta. Niitä kannattaa tiedustella suoraan kaupungilta. Niittyjen perustamiseen saa käytännön neuvoja ja konk-

reettista opastusta juuri näissä talkoissa.

Talkookesä 2022

Viime kesänä talkoot pidettiin Maksjoella 13.7. ja Kokkilassa 20.7. Jokainen sai halutessaan kokeilla viikatteella niittämistä, leikkuusaksien käyttöä, haravoinnin hankaluutta nurmikkoja pitemmässä heinikossa sekä niittojätteen pois kantamista perinteellisesti heinähangoilla. Kaikki nämä toimet vaativat omat nikkinsä. Helppoa se ei ole ja ottaa voimille. Onneksi kuntokin työskentelyn lomassa paranee.

Molemmilla kerroilla paikalla oli kymmenisen henkilöä parin kolmen tunnin ajan. Jokaisella oli kotiin viemiseksi ainakin lisätietoa kohteista ja niiden merkityksestä Lohjan luonnolle.

Teksti: Risto Murto, biologi, yhdistyksemme ja piirin hallituksen jäsen

Tulevana kesänä talkoot pidetään

Maksjoen niityllä ke 12.7. ja Kokkilan kedolla ke 19.7.

Tervetuloa mukaan, jokainen lisäkäs auttaa niittyjen hoitoa!

Maksjoen niitty raivauksen ja niiton jälkeen. Kuva: Jari Kurjonen, Helmi-hanke.

Virho Helmi

Länsi-Uudenmaan purojen ja jokien kunnostushanke

Virho Helmi toteuttaa konkreettisia ennallistamis-, kunnostus- ja hoitohankkeita sekä tekee niitä kiinteästi tukevaa inventointi- ja suunnittelutyötä elinympäristön tilan parantamiseksi.

Ympäristöministeriön Helmi-elinympäristöohjelman tarkoitus on vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja turvata luonnon tarjoamia elintärkeitä ekosysteemipalveluja.

Virtavesien Hoitoyhdistys Virho ry suunnitteli Pienvesien ja rantaluonnon kunnostaminen -kategoriaan Länsi-Uudenmaan purojen ja jokien kunnostushankkeen ja sai sille yhteensä yli 266 000 euron avustuksen ympäristöministeriön Kunta- ja Järjestö-Helmi -hankkeena.

Määrällisesti avustus oli Kunta- ja Järjestö-Helmi -hankkeista toiseksi suurin. Suomen Vesistöjätiön Pienvesi-Helmi-hankkeen saama avustus oli euromäärältään suurempi. Sen sisältämät hankkeet jakautuvat kuitenkin koko maan alueelle, kun taas Virhon Helmi toimii vain Länsi-Uudellamaalla: Kirkkonummella, Siuntiossa, Inkoossa ja Lohjalla.

Edellä mainitut Länsi-Uudenmaan kunnat ovat myös Virhon Helmi-hankkeen rahoittajia, samoin kuin järjestöt. Virhon Helmeen osallistuvat järjestöt ovat Kirkkonummen ympäristöyhdistys ry, Inkoon-Siuntion ympäristöyhdistys ry, Suomen Luonnonsuojelun Säätiö sr, Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry ja Virho ry.

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys rahoittaa hanketta 2 000 eurolla. Rahallisen

tuen lisäksi useat järjestöt tukevat hanketta erityisesti osallistumalla Virhon järjestämiin kunnostustalkoisiin paikallisissa kunnostuskohteissa.

Virhon Helmi-hanke toteutetaan vuosina 2022–2023. Virhon hallitus päätti käynnistää Helmi-hankkeen toukokuussa 2022.

Hankevastaava aloitti maanomistajien suostumusten kokoamisen Kirkkonummelta ja Siuntionjoen latvoilta Lohjan alueella. Kirkkonummella kohteeksi valittiin Eestinkylänjoki ja Lohjalla Siuntionjokeen laskeva Munkkaanoja.

Kirkkonummen Eestinkylänjoen kunnostukset

Eestinkylänjokea on pidetty taimenjokena jo ennen Helmi-hanketta. Paikallisten taimenten on tiedetty lisääntyvän pitkin jokea aina Överbyn padolle saakka. Sen yläpuolella on vielä toinen paikallinen taimen kanta Meikon ylängöltä laskevassa Korsobäckenissä. Överbyn padon ohittavan kalatien valmistumisen jälkeen vuonna 2022 ovat taimenet ja muu vesieliöstö voineet päästä yläpuoliselle vesialueelle, jopa merestä.

Vuoden 2022 kunnostukset aloitettiin Rannikkotie 51 eteläpuolella heinäkuussa. Kiviaines ajettiin välivarastoon, josta se

kuljetettiin traktorilla joen rantaan. Kunnostus tehtiin kaivurilla. Noin 3 viikon jälkeen oli konekunnostus valmis myös Kirkkonummen siltojen alla, joka siis oli alueen viimeinen kohde.

Lisätietoja

- Kunta- ja Järjestö-Helmi:
<https://www.ely-keskus.fi/kunta-ja-jarjesto-helmi>
- Helmi-ohjelma: <https://ym.fi/helmi>
- Lisätietoja Virhon Helmi-hankkeesta:
Eljas Rahikainen, hankevastaava
p. 040 840 8672
[eljasrahikainen\(at\)yahoo.com](mailto:eljasrahikainen@yahoo.com)
Esa Lehtinen, hankkeen valvoja
p. 040 532 8830
[esa.lehtinen\(at\)virho.fi](mailto:esa.lehtinen(at)virho.fi)

Teksti: Esa Lehtinen, yhdistyksemme puheenjohtaja ja Virhon hallituksen jäsen

Konetyötä Munkkaanojan ensimmäisen vaiheen kohteessa.

Ympäristöyhdistyksen retket ja talkoot 2023

Huhtikuu

La 15.4. klo 10–12 maaseuturetki Kilpiän tilalla Lohjan Pusulassa (os. Töllintie 277). Lähtö kimppakyydein Lohjalta Kirkkokentältä (os. Sibeliuksenkatu) klo 9.15. Kiertelemme luomuviljatilalla mailla, tutustumme peltometsäviljelyyn, istutamme ehkä uusia puita tuulensuojakujanteeseen, kuuntelemme lintujen ääniä. Ota omat eväät ja kumisaappaat mukaan. Kilpiän tilalta voi halutessa jatkaa läheiselle Töllin myllylle ostoksille ja kaunista Töllin koskea ihailemaan. Lisätiedot: *Iiris Mattila*, p. 045 679 0500.

Toukokuu

Su 21.5. klo 8 lintu- ja luontokävely Lempoon korvessa. Tule kokemaan ja keskustelemaan, miksi metsiä pitää arvostaa eikä hävittää. Yhteislähtö polkupyörillä Moisio-päiväkodilta (os. Kurjenkatu 12–14) klo 8. Lempolassa kokoontuminen klo 8.15 Lempolantien ja Saukkolantien risteyksessä, josta jatketaan kävellen. Autot voi jättää Lempolan pallokentän reunaan (os. Lempolantie). Retken kesto n. 3 tuntia. Mukaan kumisaappaat tai vedenpitävät jalkineet sekä omat eväät. Oppaana biologi, lintuharrastaja *Aki Mettinen* Hakista. Lisätiedot: *Hannele Ilomäki-Piirilä*, p. 050 592 4950.

Kesäkuu

La 17.6. klo 10–14 Porlan järviluontoseikkailu.

Su 18.6. klo 12 Luonnonkukkien päivän retki Keräkankareella Lohjan Pusulassa. Lähtö kimppakyydein Lohjan Kirkkokentältä (os. Sibeliuksenkatu) klo 12. Kokoontuminen klo 12.40 Keräkankareella (os. Veikontie 86). Retkellä tutustutaan mm. päivän teemalajiin mustikkaan, alueen suppamaastoon ja Keräkankareen hienoon Kylmälahteeseen. Retken kesto n. 3 tuntia. Omat eväät mukaan. Oppaana biologi *Risto Murto*, p. 044 201 6070.

Ke 28.6. klo 17.30 vieraslajitalkoot Virkalan Tuusanrannassa. Talkoissa kitketään jättipalsamia yhdessä kaupungin ympäristöyksikön kanssa. Kokoontuminen Pähkinäniemen parkkipaikalla (os. Pähkinäniemen puistotie). Mukaan kumisaappaat, työkäsiineet, säänmukaiset työvaatteet ja omaa evästä. Lisätiedot: *Marja-Leena Nikander*, p. 044 284 6550.

Heinäkuu

Ke 12.7. klo 17 Maksjoen niityn kunnostustalkoot. Niitylle pääsee Maksjoelta Braskintietä, jolta käännyttyään tielle Ylipaila, jota pitkin kuljetaan n. 1 km. Illan

aikana opastetaan, miten perustetaan luonnontilainen pörriaisniitty, ja kerrotaan Ketosirkka-luonnonhoitohankkeesta. Tarjolla talkoovästä. Oppaana **Risto Murto**, p. 044 201 6070.

Ke 19.7. klo 17 Kokkilan kedon kunnostustalkoot. Kokoontuminen Virkkalan pururadan parkkipaikalla Hankoniementien varressa, n. 1 km Virkkalan ristiltä Hyvinkäälle päin. Illan aikana opastetaan, miten perustetaan luonnontilainen pörriaisniitty, ja kerrotaan Ketosirkka-luonnonhoitohankkeesta. Tarjolla talkoovästä. Oppaana **Risto Murto**, p. 044 201 6070.

Elokuu

Pe 11.8. klo 20.30 lepakkoretki Porlassa. Oppaana lepakkotutkija **Kari Salovaara**. Aluksi mahdollisuus paistaa makkaraa. Omat eväät mukaan. Lisätiedot: **Katriina Veijola**, p. 050 910 8270.

La 26.8. klo 13–15 Suomen luonnon päivän retki. Kokoontuminen Tytyrin elämyskaivoksen pihalla (os. Kuilukatu 42). Retkellä tutustutaan kävellen Lohjan kiviierroksen kohteisiin ja alueen kasvilli-

suuteen Tytyrissä ja Hiidensalmessa. Oppaana biologi **Teuvo Järvenpää**. Lisätiedot: **Marja-Leena Nikander**, p. 044 284 6550.

Syyskuu

Sieniretki. Aika ja paikka ilmoitetaan sienitilanteen mukaan ennen tapahtumaa paikallislehdissä ja kotisivuilla. Oppaana **Marja-Liisa Suomi-Aqartz**. Lisätiedot: **Marja-Leena Nikander**, p. 044 284 6550.

Lokakuu

Su 8.10. klo 12.00 Hiljaisuuden päivän luontopolkuretki Karjalohjan Harakorvessa. Lähtö kimpakyydein Lohjan kirkkokentältä (os. Sibeliuksenkatu) klo 12. Karjalohjalla kokoontuminen klo 12.45 Salen parkkipaikalla (os. Hakosenkuja 2), josta jatketaan Puujärven luoteisosaan. Paikan päällä tutustutaan vanhaan metsään, kierretään n. 2 km:n pituinen luontopolku, nautitaan luonnon äänistä ja syödään loppuksi eväitä. Luontopolkuosuuden kesto n. 2 tuntia. Mukaan kumisaappaat, sään mukaiset vaatteet ja omat eväät. Retken vetäjänä **Rami Heikkonen**. Lisätiedot: **Marja-Leena Nikander**, p. 044 284 6550.

Retkiohjelmaan saattaa tulla muutoksia ja kellonaikoihin tarkennuksia. Seuraa paikallislehtien tapahtumapalstoja, Lohjan kaupungin kotisivuja ([Luontoretket](#)) tai Lohjan seudun ympäristöyhdistyksen kotisivuja, www.sll.fi/lohja.

Kuva: Juha Syväranta

Lohjan Luontokuvailta 2023

LAURENTIUS-SALI 10.3.2023 klo 18:00

Juha Syväranta: MERITUNTURIT

**Jessica Haapkylä: VALTAMERET
JA ILMASTONMUUTOS**

Aikuiset 10 €, lapset 5 €

**Ennakkomyynti: FIMAKA,
Putiikki Oiva Elo**

**Järjestää:
Lohjan Seudun
Ympäristöyhdistys ja
Pro Luontokuva ry**